

Remissvar över betänkande SOU 2023:40 Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen

Vårt diarienummer: SN/2023:179-709

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ställer sig Vadstena kommun bakom utredningens förslag. Det är viktigt att barn, precis på samma sätt som vuxna, har möjlighet att framföra klagomål och få upprättelse när deras rättigheter kränks. En styrka i utredningen är att den hämtat in barns och ungdomars egna åsikter i frågan. Det är av största vikt att barns rättigheter tas tillvara och genom att lyssna in och tillvarata barn och ungdomars egna erfarenheter och åsikter får utredningen en särskilt tyngd. Det ökar känslan av att de förslag som utredningen föreslår faktiskt kan bidra till det som utredningen föreslår; att barns möjligheter att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen förbättras.

Kommentarer till utredningsförslagets första del

Vi ser positivt på att Sverige föreslås förbinda sig till att följa tredje tilläggsprotokollet om en klagomekanism. Detta då vi anser det väldigt viktigt att barn, eller deras ombud, ges samma möjligheter som vuxna att föra fram klagomål när rättigheter har kränkts och barnet inte har kunnat få upprättelse i hemlandet. Den risk som vi kan se är att det är allmänt känt att handläggningstiderna när ett klagomål lämnas in till FNs barnrättskonvention är väldigt långa, ibland upp till flera år. Det i sig skulle kunna ses som en kränkning emot barnet eller ungdomen. Dessutom vill vi som kommun ändå påtala det faktum att, som utredningen också nämnt, att det kan innebära kostnader för kommunerna om barn eller ungdomar använder sig av sin möjlighet att klaga till FNs barnrättskonvention vilket i sin tur gör att beslut om utvisning inte kan verkställas. Eftersom dessa barn eller ungdomar, tillsammans med eventuell familj, bor i någon kommun kommer det troligtvis innebära kostnader för den kommunen. Utredningen påtalar denna kostnad och att kommunerna ofta får ersättning från staten för detta. En ersättning som dock sällan täcker de faktiska kostnaderna en kommun har. Troligtvis talar vi dock inte om många ärenden och det kommer långt ifrån drabba alla kommuner men ändå något vi som kommun vill påtala.

Kommentarer till utredningsförslagets sista del – barnrättsbyråer

Idén med barnrättsbyråer som kommer kunna stå helt och hållet på barnets sida och kunna fungera som en länk mellan myndigheterna och barnet tycker vi är bra. Det är dels viktigt att ett barn som tar emot olika beslut från en myndighet har någon som de kan prata med och anförtro sig till. I de bästa världar skulle det kunna vara någon på myndigheten, arr barnet känner förtroende för sin handläggare och kan prata med

VADSTENA
KOMMUN

denne, men vi har samtidigt förståelse för att det ibland skulle vara problematiskt. Där skulle barnrättsbyråer vara ett bra komplement. Vi förstår syftet med att barnrättsbyråerna ska vara helt frikopplade från myndigheterna för att de fullt ut ska kunna stå på barnets sida och vara en kontakt enbart för barnet. Dock tror vi det är viktigt att det tas fram någon form av struktur och kanske regelverk som barnrättsbyråerna då behöver förhålla sig till. Detta bör helst tas fram av en oberoende aktör. Detta för att inte riskera att det blir någon form av "vi mot dem"-läge där barnrättsbyråerna, för barnens skull, sätter en egen agenda som i längden kan missgynna myndigheten men även barnet.

Dessutom tror vi att det är bra om en gemensam struktur eller regelverk sätts för att få en likvärdighet över landet. Här är även det tilltänka statsbidraget en förutsättning tror vi, för att få en likvärdighet i hela landet. Det kommer bli en utmaning eftersom förutsättningarna i vårt land ser väldigt olika ut men om barn ska ha möjlighet att utkräva sina rättigheter fullt ut, vilket vi fullt och fast står bakom, är det också viktigt att möjligheterna till detta inte skiljer sig beroende på vart i landet du bor.

En ytterligare problematik som Vadstena ser med införandet av barnrättsbyråer är att det står angivet i utredningen att verksamheterna bör byggas upp med tvärprofessionella teams med olika yrkeskategorier. Detta i sig är inte ett problem utan det ställer vi oss bakom, ska barnrättsbyråer införas behövs flera olika kompetenser finnas där. Risken vi ser är att här nämner man bland annat socionomer som en yrkeskategori. Vi vet redan idag hur svårt det är att rekrytera personal med rätt kompetens till vår individ- och familjeomsorg. Om det ska finnas socionomer på våra barnrättsbyråer också blir det en ytterligare aktör som ska konkurrera om den här kompetensen.

Ytterligare kommentarer

En sista kommentar från oss är att det står i utredningen att man tillfrågat barn och ungdomar om hur de vill få information om vilka rättigheter de har och vart de kan vända sig för att lämna in klagomål eller få sina rättigheter prövade. Här har många av barnen och ungdomarna svarat att de vill att information av mer allmän karaktär ska lyftas i skolan. Här vill vi verkligen understryka att vi ser det viktigt att hela samhället är med och bidrar till att upplysa våra barn och unga om deras rättigheter. Det är lätt att tycka att det är socialtjänstens ansvar att informera om detta, eftersom det ofta är deras beslut eller insatser som barnen behöver hjälp att överklaga eller förstå. Här ser vi en stor vinst i att vi tillsammans kan sprida informationen för att på så viss nå fler.

Remissvaret från Vadstena kommun är framskrivet av socialchef Caroline Strand och SAS Sofie Lagerfelt Fernström. Socialchef och SAS har föredragit ärendet för socialnämnden som står bakom remissvaret.